

Innovatiivisuus maaseudun yrityskeskittymissä

- esimerkkeinä bioenergia ja hevostalous

Leena Rantamäki-Lahtinen
MTT taloustutkimus
leena.rantamaki-lahtinen@mtt.fi

Hankkeen tausta

- Maaseutu on myös haastava toimintaympäristö erityisesti pienille yrityksille, joiden kehittymistä rajoittavat osaamiskapeikot ja kehittämisresurssien niukkuus.
- Yksi keskeisimmistä ongelmakohtista on innovaatio-osaamisen puute. Tämä näkyy sekä varsinaisten innovaatioiden kehittämisessä ja omaksumisessa että innovaatiotoimintaa mahdollistavien politiikkatoimenpiteiden hyödyntämisessä.
- Maaseudulla sijaitsevat yritykset jäävät helposti eri syistä (ala/pienuus/ resurssit) usein innovaatiopolitiikan ja alueellisten innovaatiojärjestelmien ulkopuolelle (Storhammar ja Virkkala 2003).

- Yrityskeskittymillä on aivan erityinen merkitys maaseutualueille. Yrityskeskittymissä maaseudun yritykset pystyvät luomaan pysyviä kilpailuetuja itselleen, ja näin kompensoimaan kriittisen massan vähyydestä aiheutuvia haittoja
- Suomalaisia esimerkkejä onnistuneista maaseudun yrityskeskittymistä ovat mm. metsäalan teknologialan keskittymä Pohjois-Karjalassa, kutoma-alan yrityskeskittymä Etelä-Pohjanmaalla ja sikatalouden keskittymä Varsinais-Suomessa (Paavola 2003).
- Innovaatiolla käsitetään tässä "uusien asioiden tekemiseksi tai olemassa olevien asioiden tekemiseksi uudella tavalla" (Schumpeter 1947)

Tavoitteet

Tämän tutkimuksen päätarkoituksena on selvittää, miten innovaatio-osaamista ja sen välittymistä maaseudun yrityskeskittymissä ja toimijaverkostoissa voidaan kehittää.

- *Selvittää miten mistä maaseudun yrityskeskittymissä ja -verkostoissa sijaitsevien yritysten innovaatio-osaaminen rakentuu ja miten muut yritykset voisivat ottaa siitä oppia.*
- *Selvittää, mitkä ovat yrityskeskittymissä ja -verkostoissa toimivien maaseutuyritysten käsitykset nykyisten kehittämis- ja rahoitusvälineiden käytön esteistä ja mahdollisuuksista innovaatio toimintansa tukemiseen.*
- *Selvittää, millaisilla politiikkatoimenpiteillä innovaatioiden syntymistä ja leviämistä maaseutuyrityskeskittymissä ja -verkostoissa voitaisiin edistää.*

Esimerkkeinä hevostalous ja bioenergia

- Nousevia, maaseudun omiin resursseihin perustuvia toimialoja
- Ennakko-oletuksena: innovaatiot toimialoilla erilaisia, keskittymä-alueina myös erilaisia
 - Bioenergia esimerkki vertikaalisesta keskittymästä
 - Hevostalous esimerkki horisontaalisesta keskittymästä

Toteutus: 3 työpakettia

- *Työpaketti 1.*
Innovaatio-osaamiseltaan parhaiden yritysten tunnistaminen ja innovaatio-osaamisen rakentuminen (liiketaloustieteen ja sosiaalipsykologian näkökulma)
- *Työpaketti 2.*
Politiikat innovaatiotoiminnan esteinä ja mahdollisuuksina (yhteiskuntapolitiikan näkökulma)
- *Työpaketti 3.*
Yhteenveto

Työpaketti 1

Postikyselykeskittymäalueiden (hevostalous ja bioenergia) yrityksiin.
- Innovaatioiden syntyvät, innovaatioosaamisen rakentaminen
- Innovaatioyritysten tunnistaminen subjektiivisilla mittareilla

Työpaketti 2

Ryhmähaastattelut (12 kpl)

Tietoa hankkeesta

- Rahoitus: Maaseutupolitiikan yhteistyöryhmä, MTT
- Toteutus yhteistyössä: MTT, Helsingin yliopisto
- Yhteystiedot:
Leena Rantamäki-Lahtinen, leena.rantamaki-lahtinen@mtt.fi, 03-4188 3122

Julkaisut (saatavana/tulossa pdf-muodossa MTT:n sivuilta):

Vehmasto, E. 2009. Innovaatiotoiminta Lounais-Hämeen hevostalouden yrityskeskityksessä. MTT:n selvityksiä 172

Tiilikainen, S. 2009. Innovaatiotoiminta ja taloudellinen menestyminen hevosalan ja bioenergia-alan pienyrityksissä. MTT:n selvityksiä 173

Saari, H. 2009. Innovatiivisuus ja yrittäjäidentiteetti maaseudun bioenergia-alan ja hevostalouden yrityskeskityksissä.

Tulossa: 2 artikkelia kesäkuun Maaseudun tiede -liitteeseen

Seminaarin esitykset tulevat pdf-muodossa Suomen Maataloustieteellisen Seuran sivuille osoitteessa:
<http://www.smts.fi/innoclus.html>

Kirjallisuus

- Paavola, V. 2003. Alueellisten tekijöiden merkitys maaseudun yrityskeskittymien syntymiseen esimerkkinä sikatalouden ja kutoma-alan yrityskeskittymät. Helsinki: MTT Taloustutkimus. *MTT:n selvityksiä* 45. ISBN 951-729-795-5; 951-729-796-3. 92, [37] p.
- Schumpeter, J.A. 1947. The Creative Response in Economic History. *The Journal of Economic History* 7: 149-159.
- Storhammar, E. & Virkkala, S. 2003. Maaseutuyritysten innovaatioprosessit : kaupungin ja maaseudun vuorovaikutuksen näkökulma. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto. *Julkaisu / Jyväskylän yliopisto, taloustieteiden tiedekunta, tutkimuskeskus* 153. ISBN 951-39-1618-9. 114 p.